

РЕШЕНИЕ

№ 214

гр. София, 22.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 10-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на седемнадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Цветко Лазаров

Членове: Ралица Димитрова
Нина Стойчева

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
като разгледа докладваното от Ралица Димитрова Въззивно гражданско дело
№ 20221000502009 по описа за 2022 година

Производството е образувано по въззивна жалба на Б. Ш. срещу решение № 61/02.06.2022г. на СОС, III първоинстанционен състав, постановено по т.д. № 132/21г. в частта, в която е отхвърлен искът ѝ с правно основание чл.511, ал.3 във вр. с ал.1, т.2 от КЗ за сумата над 25 000 лв. до 70 000лв.

Жалбоподателят твърди, че съдът правилно е приел, че се е осъществил фактическият състав на чл.511, ал.3 във вр. с ал.1, т.2 от КЗ. Но неправилно е приложил чл.52 от ЗЗД като е определил занижен размер на обезщетението и не е взел предвид действителната тежест на причинения противоправен резултат и този размер не съответства на степента на търпените от нея болки и страдания. Присъденото обезщетение не е съобразено с практиката на по-високите по степен съдилища. При определянето му съдът не се е съобразил с повишението на застрахователните лимити. Сочил, че неправилно е оставил без уважение искането ѝ за допълнителна медицинска експертиза.

Затова моли въззивния съд да отмени решението на СОС в обжалваната част и да уважи предявения иск изцяло.

В депозиран писмен отговор Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ оспорва жалбата. Излага, че в обжалваната част решението е правилно и обосновано. Счита, че определеният размер на обезщетението е справедлив и съдът се е съобразил с ППВС № 4/1968г.

Съдът след като обсъди доводите на страните и събраните доказателства в първоинстанционното и въззивно производство по реда на чл.235 от ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Съдът е сезиран с иск по чл.511, ал.3 във вр. с ал.1, т.2 от КЗ. В исковата молба ищецът Б. Ш. твърди, че на 23.06.2020г. около 12.46 ч. е настъпило ПТП. Тогава лек автомобил „Тойота Версо“ с рег.№ ***, управляван от Ф. О. М., е навлязъл в лентата на насрещно движение и е блъснал лек автомобил „Шкода Октавия“ с рег. № ***, в който ищецът е била пътник на задна седалка зад шофьора с поставен обезопасителен колан. За пътния инцидент е съставен Констативен протокол с пострадали лица № 7/23.06.2020г., от който се установява, че виновен за него е водачът на лек автомобил „Тойота Версо“. В резултат на ПТП ищецът е получила открита диафазна фрактура на лява подбедрица- средна трета; разкъсно- контузна рана в областта на лявото коляно и открита рана на главата с неуточнена локализация. Лечението на фрактурата е наложило извършването на операция за открито наместване с вътрешна фиксация, тибиа и фибула. Интервенцията е осъществена в УМБАЛ „Царица Йоанна- ИСУЛ“ ЕАД, за което е издадена епикриза. В болничното заведение ищецът е била от 23.06.2020г. до 01.07.2020г. като за нея са се грижели нейни близки, които са ѝ помагали за тоалет и хранене. След изписването тя е продължила лечението си в домашни условия. За период от 6 месеца Б. Ш. не е могла да ходи, имала е постоянни болки и болезнена рехабилитация. Към настоящият момент тя продължава да изпитва болки като те се засилват нощем. Фрактурата ѝ е причинила постоянен дискомфорт, обездвижване, свързано с невъзможност да задоволява елементарни хигиенни нужди без помощта на близките ѝ. Поради нестихващи болки в областта на десния лакът на 12.07.2020г. е била приета по спешност в Окръжна болница „Пиус Брънзету“, където ѝ е поставена окончателна диагноза фрактура на десен олекранон. Болничният престой е бил от 12.07.2020г. до 16.07.2020г. Инцидентът се е

отразил негативно на психиката на ищеца. Поради силните и нестихващи болки тя е имала нарушаване на съня, понижено настроение, тревожност, вследствие на стреса от преживения инцидент. Постоянната нужда от помощ и съдействие на близките и роднините ѝ у нея се е създало чувство на безпомощност и малоценност, което се е отразило негативно върху психиката и самооценката ѝ. Получените стресови посттравматични състояния са довели до нарушаване на нормалния социален живот. С молба от 24.08.2020г. тя е направила запитване до НББАЗ относно наличието на застраховка „Гражданска отговорност“ и за това кой е представителят му на територията на България. С писмо от 05.10.2020г. НББАЗ е посочило, че е направило запитване до бюро в Финландия от където са отговорили, че застрахователното дружество, което дава покритие, няма кореспондент в България и претенцията на ищеца трябва да се отправи към тях. С молба от 05.10.2020г. Б. Ш. е предявила претенция пред ответното бюро за заплащане на обезщетение. Въпреки това в предвидения двумесечен срок ответникът не е заплатил такова. Затова моли съда да го осъди да ѝ заплати 70 000 лв. обезщетение за неимуществени вреди в едно със законната лихва, считано от 05.10.2020г. до окончателното изплащане на сумата. Претендира разноски.

Ответникът Сдружение „НББАЗ“ в депозиран писмен отговор оспорва предявения иск. Не оспорва валидността на застрахователно правоотношение, възникнало по силата на договор за застраховка „Гражданска отговорност“- зелена карта за лек автомобил „Тойота Версо“ с финландски рег. № ***. Оспорва отговорността на водача на лекия автомобил, механизма на ПТП и причинната връзка между тях и пътния инцидент. Прави възражение за съпричиняване от страна на ищеца, тъй като е пътувала без поставен обезопасителен колан. Оспорва претендираният размер на обезщетението. Счита, че лихвата върху обезщетението не се дължи от посочената дата в исковата молба, а съгласно чл.512 във вр. с чл.497, ал.1, т.2 от КЗ във вр. с чл.496, ал.1 от КЗ.

Не се спори, а и видно от Констативен протокол № 7/23.06.2020г. с рег. № К-9450/13.07.2020г. на МВР, Протокол за оглед на местопроизшествието от същата дата е, че на последната е станало описаното в исковата молба ПТП с посочените в него участници.

Не е спорно, че след инцидента ищецът е постъпила за лечение в

УМБАЛ „ Царица Йоанна- ИСУЛ“ ЕАД - Клиника по ортопедия и травматология от където е изписана на 01.07.2020г. Във връзка с него е издадена епикриза .

На 05.10.2020г. ищецът е предявила претенция пред Сдружение „ Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди.

Прието е за безспорно и ненуждаещо от доказване обстоятелството, че финландския застраховател по застраховка „Гражданска отговорност“ , валидна към настъпване на ПТП, е без кореспондент за територията на РБългария за лек автомобил „Тойота Версо“ с финландски рег. № ***.

По делото е допусната комплексна автотехническа и медицинска експертиза, която е дала заключение за механизма на произшествието, мястото на удара, както и е направила извод, че водачът на лек автомобил „Тойота Версо“ е виновен за ПТП, тъй като е навлязъл в лентата за движение на лек автомобил „Шкода Октавия“. В медицинска част, вещото лице- лекар е установило, че от произшествието ищецът е получила: открито счупване на костите на лявата подбедрица и разкъсно- контузна рана на лявото коляно. Уврежданията са лекувани оперативно. Те са в причинна връзка с ПТП. Вещото лице е посочило, че по отношение на счупването на десния лакътен израстък може да вземе становище след представяне на рентгенографско изследване. Счупването на костите на подбедрицата изисква период на възстановяване от 7-8 месеца. В момента на получаване на травмите ищецът е изпитвала значителни по интензитет болки и страдания, които са намалели до пълното им изчезване в рамките на възстановителния период. Няма данни за настъпили усложнения на травмите, които да са довели до трайни или постоянни последици за здравето на пострадалата. Вещите лица са посочили, че травмите могат да бъдат получени и с поставен предпазен колан. В съдебно заседание експертите са допълнили заключението.

Съдът възприема заключението като компетентно, безпристрастно и обосновано.

В хода на съдебното дирене не са събрани гласни доказателства.

При така събраните доказателства СОС е приел за справедлив размер на обезщетението 25 000 лв. и отхвърлил иска до пълния предявен размер.

Присъдил е законна лихва върху тази сума от 06.01.2021г. В уважената част решението е влязло в сила.

Пред настоящата инстанция е допусната медицинска експертиза, според която не може да се приеме, че представените рентгенографии не са на ищеца. В съдебното заседание вещото лице е потвърдило заключението си.

Съдът възприема заключението като компетентно, безпристрастно и неоспорено от страните.

При така установената фактическа обстановка от правна страна съдът приема, че предмет на въззивно разглеждане е иск по чл.511, ал.3 във вр. с ал.1, т.2 от КЗ.

Въззивният съд се произнася служебно по валидността на първоинстанционното решение, по допустимостта на му в обжалваната част, а по отношение на правилността му е обвързан от посоченото в жалбата-чл.269 от ГПК, с изключение на допуснато нарушение на императивна материалноправна норма.

Обжалваният съдебен акт е валиден и допустим.

По правилността му.

Отговорността на ответника произтича от законовата разпоредба на чл.511, ал.1 от КЗ, както и от наличието на следните предпоставки: ПТП е станало по вина на водач, който управлява МПС, което обичайно се намира в държава, чието национално бюро членува в Съвета на бюроата и липса на кореспондент за територията на страната на застрахователя на виновния водач. Увреденият може да предяви иска си пред съда само при следните условия: НББАЗ или кореспондентът не са се произнесли по подадената претенция в срока по чл.496, ал.1 от КТ; ако е отказано изплащане на обезщетение или ако увреденото лице не е съгласно с размера му при условията на чл.380 от КЗ.

Съгласно чл.513, ал.1 от КЗ пасивно процесуално легитимирано да отговаря по иск, произтичащ от застрахователно събитие по чл.511, ал.1 или ал.2 е НББАЗ/Бюрото/. Предявеният иск срещу него е предвиденият в чл.513, ал.3 от КЗ. С него разполага пострадалият срещу кореспондента на застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ на територията на Република България или срещу Бюрото в предвидените от закона случаи .

Той, или неговите близки, могат да предявят иска за заплащане на обезщетение за претърпените имуществени и неимуществени вреди непосредствено срещу НББАЗ. Чл.511, ал.3 във вр. с чл.512, ал.1 от КЗ предвижда увреденото лице, което иска да получи обезщетение, да отправи към бюро писмена претенция в срока по чл.496, ал.1 от КЗ. Това е абсолютна положителна процесуална предпоставка за упражняване на правото на иск пред съда, предвидена в специален закон и свързана с изтичането на определен срок- чл.498, ал.3 от КЗ. Той е тримесечен и е регламентиран в чл.496, ал.1 от КЗ. Изтичането му обуславя допустимостта на претенцията. Срокът за произнасяне на Бюрото е двумесечен- чл.516, ал.1 от КЗ. Писменото искане трябва да отговаря на изискванията, предвидени в чл.380, ал.1 от КЗ. По делото не се спори, а и от доказателствата се установява, че ищецът е отправила писмена претенция към ответника. Двумесечният срок е изтекъл преди процеса и по отношение на увреденото лице няма плащане по предявената претенция. С оглед на това следва да се приеме, че предявеният иск с правно основание чл.511, ал.3 във вр. с ал.1 ,т.2 от КЗ е допустим.

НББАЗ отговаря като компенсационен орган, чиято отговорност произтича от закона. То има задължението да покрие вредите, причинени от виновния водач на МПС, което обичайно се намира в държава, чието национално бюро членува в Съвета на бюролата, които са пряк и непосредствен резултат от събитието и застрахователят на виновния водач не е назначил представител за уреждане на претенциите в Република България.

За да се ангажира отговорността на НББАЗ е необходимо да са налице предпоставките чл.511, ал.1 и ал.2 от КЗ и на чл.45 от ЗЗД по отношение на виновния водач. В тежест на ищеца пред първоинстанционния съд, е да докаже наличието им с всички допустими доказателствени средства, както и съществуването на валидна задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ между деликвента и неговия застраховател, който няма кореспондент в страната.

По делото не се спори, че гражданската отговорност на лек автомобил „Тойота Версо“ с финландски рег. № *** е била застрахована при застраховател, който няма кореспондент на територията на страната.

Застраховката е била валидна към момента на настъпване на произшествието. По делото пред въззивния съд не се спори относно механизма на инцидента, причините за настъпването му и виновността на водача на лек автомобил „Тойота Версо“. С оглед на това и на изяснените причини за настъпване на ПТП, следва да се приеме, че са настъпили предпоставките от фактическия състав на чл.45 от ЗЗД и хипотезата на чл.511, ал.1 ,т.2 от КЗ, поради което ответното Сдружение е пасивно материалноправно легитимирано да отговаря по предявения иск.

Пред въззивния съд е поставен за разглеждане въпросът за съответствието на размера на обезщетението за неимуществени вреди на принципа на справедливост, регламентиран в чл.52 от ЗЗД.

Обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост- чл.52 от ЗЗД. Справедливостта не е абстрактно понятие. То включва обсъждането на обективни критерии, свързани с вида на уврежданията, начина на настъпването им, наличието на остатъчни поражения от тях, от които да няма лечение, прогноза за бъдещото здравословно състояние на увредения, неговата възраст и влошаване на здравословното му състояние, наличие на загрозяване и белези/ПП № 4/23.12.1968г. на ВС/. На основание чл.154 от ГПК всяка страна има задължението да докаже всички факти, от които черпи за себе си благоприятни правни последици. В това се състои тежестта на доказване. Затова ищецът е длъжен да докаже, при пълно и главно доказване и с всички допустими и относими доказателства, претърпените от него болки и страдания. В тази връзка е прието заключение на комплексна експертиза. В медицинската ѝ част вещото лице- лекар е посочило, че Б. Ш. е получила: открито счупване на костите на лявата подбедрица и разкъсно- контузна рана на лявото коляно. Тази фрактура представлява средна телесна повреда, която е довела до временно разстройство на здравето неопасно за живота. По време на лечебния процес ищецът не е могла да си служи с левия долен крайник за около 2 месеца, през които е трябвало да ползва помощни средства. Това е създавало за Б. Ш. неудобства в ежедневието ѝ. Имала е нужда от чужда помощ, тъй като е било невъзможно да ползва функционално левия крак. Фрактурата на левия долен крайник и неговото обездвижване са създали дискомфорт за въззивника в обичайния начин на живот, във

възможността за нормалното му протичане. Общо възстановителния период от фрактурата е 7-8 месеца, като болките и страданията са били със значителен интензитет при получаването им като с времето са отшумели в рамките на възстановителния период. Няма данни през него да е имало усложнения, които да са довели до трайни последици и да са се отразили на здравословното ѝ състояние. Следва да се приеме, че левият долен крайник е възстановен напълно във функционално отношение без остатъчни негативни последици. От приетата пред въззивния съд медицинска експертиза не може да се направи извод, че фрактурата на десния олекранон е в резултат на пътния инцидент през 2020г. и тя не може да се отчете при определяне на размера на обезщетението. Съдът счита, че по делото не е установено как ПТП се е отразило на психиката на ищеца и че стресът е бил по-голям от обичайния при такива събития. Негативните емоции са характерни за пътни произшествия и те се отразяват на емоционалното състояние на пострадалия, но при липса на доказателства за тях, не може да се приеме, че те са извън обичайните. Поради това размерът на обезщетението за неимуществени вреди, което ще репарира болките и страданията на ищеца, съобразено с принципа на справедливостта, е 25 000лв. Няма основание за присъждане на по-висок размер на обезщетението за неимуществени вреди.

Предявеният иск е неоснователен над 25 000лв. до пълния заявен размер от 70 000лв.

При определяне на обезщетенията за неимуществени вреди съдът съобрази, че произшествието е настъпило през 2020г., икономическата конюнктура и минималната работна заплата за страната. Размерът на застрахователните лимити не може да бъде водещ и самостоятелен критерий за съда при справедливото репарирание на неимуществените вреди./ Р № 34/27.03.2020г. по т.д. № 1160/19г., II т.о на ВКС, Р № 60090/29.07.2021г. по т.д. № 1472/20г., ВКС, I т.о./. Обезщетението отразява степента на уврежданията, трайните последици от тях, ако има такива, както и други обективни факти, които са предмет на доказване и които да са доказани в хода на съдебното дирене. Определеният размер на обезщетение на Б. Ш. от 25 000 лв. представлява 40 минимални работни заплати за страната за 2020г./610 лв. МРЗ за 2020г./ и 18 средно месечни заплати при 1355 лв. средно месечна работна заплата за страната за месец юни на 2020г.

Определеното обезщетение е съответно на жизнения на стандарт на страната към правнорелевантния момент.

Поради изложеното решението трябва да се потвърди в частта, в която е отхвърлен искът с правно основание чл.511, ал.3 във вр. с ал.1, т.2 от КЗ над 25 000лв. до пълния предявен размер от 70 000 лв.

По разноските.

На жалбоподателя не се държат разноски с оглед неоснователността на въззивната му жалба, респективно адвокатско възнаграждение на процесуалния му представител по реда на чл.38 от ЗАдв.

На ответника следва да се присъдят разноски в размер на 2256 лв. за въззивното производство. Въззивния съд намира за основателно възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение като съобрази фактическата и правна сложност на делото, събирането на доказателства пред въззивния съд, което не е довело до фактическа сложност.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №61/02.06.2022г. на СОС, III първоинстанционен състав, постановено по т.д. № 132/21г. в частта, в която е отхвърлен искът на Б. Ш. с правно основание чл.511, ал.3 във вр. с ал.1, т.2 от КЗ за сумата над 25 000 лв. до 70 000лв.

В останалата част решението е влязло в сила.

ОСЪЖДА Б. Ш., ЕГН *****, Румъния, гр. ***, ул. „****“ № ***, бл.***, ап.***, ет.*** и със съдебен адрес: гр. София, ул. „****“ № 17 чрез адв. К. Д. да заплати на Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“, ЕИК 130764706, гр. София, ул. „Граф Игнатиев“ № 2, ет.*** и със съдебен адрес: гр. София, ул. „****“ № 5, ет.4 чрез адв. З. Х. сумата от 2256 лв./ две хиляди двеста петдесет и шест лева/ разноски по делото пред САС.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщението до страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____